СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 186. Джерзи Сиҭі, Н. Дж., субота, 12 серпня 1933. — VOL. XLI. No. 186. Jersey City, N. J., Saturday, August 12, 1933. THREE CENTS.

НАТИСК УРЯДУ НА ПІДПРИЄМСТВА ЗА ПРОГРАМОЮ „НАЙРИ"

УРЯД ПОКАЗУЄ СВОЇ УСПІХИ.

ВАШИНҐТОН.—Адміністрація Відбудови Краю подає звіт з числа підприємств, які пристали на програму уряду щодо відбудови. Показується, що на цю програму згодилося вже велике число підприємств. В самому Ню Йорку підписали програму „Найри" 150,000 бизнесменів.

Хоч уряд каже, що він не буде робити на бизнесменів ніякого натиску, то він рівночасно приказав достроїти всі контракти приватних підприємців з федеральним урядом до умов „Найри".

Уряд подає теж до відома, що йому вдалося полагодити низку страйків. Між іншим полагоджено страйк 14,000 робітників у 33 фабриках панчіх у Рединґ, Па.

БОРОТЬБА ЗА УМОВИНИ ПРАЦІ В КОПАЛЬНЯХ МЯГКОГО ВУГЛЯ.

ВАШИНҐТОН. — Як заповідалося згори, переслухання перед урядом у справі кодексу для копалень мягкого вугля викликали завзяту боротьбу між підприємцями і представниками робітничої юнії.

За основу дискусії взято 27 проєктів кодексу, предложених власниками. Джан Луїс, голова майнерської юнії, вніс ще один проект в імени робітників. У ньому Луїс домагається заведення одного кодексу для всіх копалень мягкого вугля, себто однопостійного для всіх округів максимума праці та мінімума заплати. За цим проєктом майнери мали би працювати, не більше як 30 годин на тиждень, та діставати не менше як 5 долярів на день. Всі підприємства мали би признати майнерську юнію як представницю робітників.

Луїс доказував, що знижування робітничої заплати перемінило майнерів на нуждарів, а рівночасно довело до банкротства цілий промисл мягкого вугля.

За представника майнерської юнії заявилися тільки два підприємці, а саме Джордж Гаринґтон з Шікаго і Френк Теплин з Клівленду, які признали згідно, що інтереси промислу вимагають устаління умовин праці для всього промислу, що може бути осягнене тільки через признання одної юнії і одностайної скалі заплати. Теплин критикував остро домагання деяких підприємців признати їм компанійні юнії як перестарілі.

НЮЙОРСЬКИЙ СТЕЙТОВИЙ УРЯД ДАЛІ ЗАХОДИТЬСЯ ЗЛОМАТИ МОЛОЧАРСЬКИЙ СТРАЙК.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Щоби зломати страйк доставців молока, що триває вже 10 днів, стейтовий уряд повів широку кампанію арештів страйкуючих фармерів.

Разом арештовано до 200 молочарських страйкарів. Одних арештовано за те, що мовляв, вони пробували спізнити поїзди з молоком. Других за те, що вони виливали молоко в рови. Інщих за безправні збори. Ще інших за підмову до заворушень. Ще інших за напади на стейтову поліцію. В деяких випадках установлено на випущення арештованих дуже високі поруки.

І РИБАКИ МАЮТЬ КОДЕКС.

ҐЛУСТЕР (Месечусетс). — Ґлустерські рибаки, котрі хваляться, що вони ловлять 80 процентів риби в Новій Анґлії, постаралися за кодекс для рибацтва. За правилами, на які згодилися рибаки, підприємці й уряд, рибаки мають обмежити до 75 процентів число лодок, які будуть виплавати на ловлю. Рибаки будуть установляти мінімальні ціни на зловлену рибу; нижче тих цін ніякий підприємець не буде сміти продавати риби. Всі рибацькі підприємства мають звязатися в одну організацію.

АҐЕНТ ЮНІЇ ЗГИНУВ У БІЙЦІ З ПОЛІСМЕНОМ.

НЮ ЙОРК. — Джан Мейґер, 30-літній орґанізатор юнії бартендерів, пикетував перед одним клюбом, який не хотів признати юнії. Полісмен Едвард Ґвайт арештував його за те, що цей говорив до людей, котрі заходили до клюбу. Мейґер опирався арештуванню, а коли полісмен хотів добути револьвер, ударив полісмена в щоку так, що він упав на землю. Тоді полісмен добув револьвер та стрілив три рази до Мейґера, вбиваючи його на місці.

ЖІНКА ПРЕЗИДЕНТА ЗА РІВНУ ЗАПЛАТУ ДЛЯ ЖІНОК.

ВАШИНҐТОН. — Пані Рузвелтова, жінка президента, заявилася за те, щоби кодекси ріжних промислів не означували для жінок нижчої заплати, як для мущин.

АКУЛИ ПОКАЗАЛИСЯ В ОКОЛИЦІ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — У водах довкола Ню Йорку показалися акули (пажорі-людоїди). Д-р Ґуджер, відомий знавець риб, каже, що ці роди акулів, які він бачив, не є людоїдні. Прийшли вони певно близько Ню Йорку, заманені сміттям, як шкаралупи мельонів, тощо.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ 179 і 378 В СТ. ЛУЇС, ТА 225 В ДЕСЛОДЖ, МІЗУРІ, ЩО НА

ЗБОРИ ТИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

які відбудуться

В ПОНЕДІЛОК ВВЕЧІР, ДНЯ 21-ГО СЕРПНЯ 1933 РОКУ

В ГАЛІ УКР. НАР. ДОМУ, 1523 ҐІКОРИ СТ., СТ. ЛУЇС, МО. ПРИБУДЕ ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК У. Н. СОЮЗА, М. МУРАШКО.

Проситься всіх членів згаданих відділів громадно на ті збори прибути, та послухати від гол. предсідника Союза, як розвивається наша організація.

Всі члени У. Н. Союза будуть мати перший раз нагоду в Ст. Луїс дістати всякі пояснення, які відносяться до справ нашої організації. 186-8

Головна Канцелярія У. Н. Союза.

ҐРЕКИ БОЙКОТУЮТЬ ЖИДІВ.

З Солуня повідомляють, що Ґреки у тому місті почали бойкот Жидів, які численно мешкають у Солуні. Бойкот спричинило невідповідне становище Жидів підчас останніх виборів у Солуні.

СМЕРТЬ ВИЗНАЧНОГО ТУРЕЦЬКОГО ПОЕТА.

В Анґорі помер один з найвизначніших турецьких поетів, Ахмед Гаміш. Твори його діждалися численних перекладів. Головною заслугою його є це, що в своїх творах получив він цінности старих традицій Сходу з сучасними напрямами Заходу.

ДІТИ ВТІКАЮТЬ ПЕРЕД БАТЬКАМИ З ПРИВОДУ ЗЛОГО СВІДОЦТВА.

З Загребу повідомляють про 30 випадків утечі учнів з дому батьків лише з того приводу, що учні дістали злу ноту на річному свідоцтві. Всі ті учні виїхали або до своїх знайомих, або до свояків, щоби лише втекти перед гнівом своїх батьків. За більшістю учнів пошукує загребська поліція.

„СТРИГУНИ" І „ФРИЗІЄРИ".

Чим ближче в СССР до жнив, тим сильніше тиснення згори, щоби не рознесли збіжа з поля. Голод не жартує. По ночах закрадаються люди на поля і стинають колос ножицями чи ножами до мішків, кошів та куфрів. Називають їх „стригунами" та „фризієрами". З району водорозділенського станиці (північний Кавказ) в колхозі „Свобідний труд" (іронія назви!) вистригли в останньому році 12 гектарів. З Кременчука, на Україні, пише кореспондент „Соціялістическе Земледеліе", що там „день і ніч ходять по полях колхозні сторожі і пильнують збіжа", яке ще не дозріло. — В артілі „Свердловець", кобиляцького району, теж на Україні; впровадили сторожування на военний спосіб. „Стій, хто йде? Який клич?". Клич знають лише сторожі, їх начальники та управа артілі. — На хуторі Пустосвіти три комсомольці стерегли збіже артілі „Парисьска Комуна". Ніч була темна. Прийшла буря. Комсомольці ходили по полю і побачили в житі трох дорослих парубків. З ножами, мішками і лопатами „фризієри" підкрадалися до бараболь. Часопис жадає, щоби всюди впровадили „клич". („Соц. Землед". 26 6, „Правда" 28 6). — Ось такі то „гаразди", що ще зелене збіже стережуть перед голодним селом.

ФАБРИКА ФАЛЬШИВИХ МОНЕТ.

В Рівному поліція викрила цілу „фабрику" фальшивих монет 1-золотівок і 50-грошівок. Заквестіоновано кілька форм і 100 штук фальсифікатів. У звязку з цим арештовано кільканацять осіб. Їхні назвища тримають у тайні.

ЩАСТЯ БІДАКА.

Один бельгійський селянин, якого імени преса навіть не згадує, мав клаптик городу і не міг із нього жити. Порпаючи у землі, знайшов він велику скількість золотих монет, що важать 50 кіло. Вартість знахідки оцінили на мільон франків.

ТРАҐІЧНА ВТЕЧА ПО ДАХУ ВАҐОНУ.

Поїздом зі Львова до Підбірець їхав 21-літній Володимир Собків із Підбірець. Їхав він без білету й коли кондуктор ввійшов на контролю, Собків утік з нутра вагону і схоронився на його дах. Кондуктор пішов за ним і Собків почав тікати по вагонах їдучого поїзду. Нагло втратив рівновагу й упав на землю. Упадок був траґічний: Собкови тріс череп і він дуже тяжко потовкся. Зупинили поїзд і Собкова відвезли до львівського шпиталю. Нема надії, щоби він жив.

ПОСТИШЕВ КАЗИТЬСЯ...

Секретар комуністичної партії України, Постишев, виголосив на засіданні харківської партійної організації велику промову проти українських „націоналістів" і зокрема проти комуністичних емігрантів зі Східної Галичини, називаючи їх „петлюрівцями" і „шпигунами". Українські опозиціоністи, заявив Постишев, що гуртувалися колись біля Шумського, ще не зліквідовані і багато їх аґентів залишилися в апараті українського наркому освіти та в установах наркому хліборобства на селі, причому мали рішучий вплив на своїх партійних товаришів. Промовець напятнував спеціяльно гостро українських комуністів, що протестують проти репресій влади у відношенні до „націоналістів" і заявляють, що це початки русифікації України. Як виходить з промови Постишева, від комуністів, навіть на високих становищах, напр. від секретаря молдавської компартії, напливали в тій справі протести. Крім цього промовець говорив широко про тих, що „протестують мовчки". Як бачимо, висланий на совітську Україну московський аґент Постишев вже казиться, бо український національізм сильніший від московських комуністичних теревенів.

ЗАГИНУЛИ 5 ЛЕТУНІВ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Дво-моторовий патрольний літак американської фльоти в Гонолюлю впав на коралевий острів коло Форта Вівера. У випадку згинули два американські офіцири й три жовніри. Причиною нещастя було мабуть відпадення кермового хвоста.

КЛОПОТИ АМЕРИКИ З КУБОЮ.

Президент Рузвелт порадив Кубі впорядкувати свої політичні справи та перестати політичну боротьбу. Це вважають як пораду президентови Куби, Мачадови, зректись уряду. Мачадо тимчасом проголосив на острові воєнний стан. Еспанія й Британія внесли до Злучених Держав протест проти покривдження своїх горожан на Кубі. Положення на Кубі є, кажуть, критичне. Островови грозить революція. Бідніші верстви населення не мають поживи й кождої хвилі можна надіятися грабування крамниць.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД.

Кілька замаскованих бандитів напали на хату селянина Саджаниці на присілку Кунина (Жовківщина). Бандити довідалися, що Саджаниця нібито дістав титулом залеглої ренти кількасот злотих. Однак грошей не знайшли. Дружину Саджаниці, Олену, яка боронилася перед бандитами вилами, застрілив один з бандитів, а другий перебив його доньці руку. Господареви, що ночував тоді у стодолі, вдалося втекти.

ЗБОРІВСЬКІ ПАРАДИ В УЖГОРОДІ.

Роковини відомого бою під Зборовом у часі світової війни святкували цього року в Чехословаччині врочисто. На Закарпатті визначили на ці сходини дні 28—30 червня і в Ужгороді та в інших місцях тієї волости відбулися в ці дні концерти, виклади про зборівський бій, святочні вистави в театрах і кінах, врешті військові паради. В Ужгороді відбулися в ці дні також „зборівські" кінні перегони.

ГЛУЗУВАННЯ З НАГОРОДИ НОБЛЯ.

Польські часописи повідомляють за радянськими часописами, що комісар закордонних справ, Літвінов, має дістати мирову нагороду Нобля. Це вже справді вершок глуму й садизму говорити про мирову нагороду для цеї людини, яка є співвинна смерти мільонів невинних людей. В такому випадку треба дати також мирову нагороду Атиллі, Джінґісханови, Дзержинському, бо вони також дбали в цей спосіб, що й Літвінов, про „мир", висилаючи на вічний спокій тисячі й тисячі невинних жертв.

КАТАСТРОФИ ПОЛЬСЬКИХ ЛІТАКІВ.

Біля Грубешова на оболоні впав літак 6. летунського полку зі Львова. Два летуни поважно ранені. — На цивільнім летунськім майдані в Мокотові впав із висоти 40 м. 22-літній студент політехніки Ст. Кучевський, що невміло пільотував шкільним літаком. Кучевського, що упав на землю, та тяжко поранився, забрали до шпиталю. Літак знищений зовсім.

МОСКВА ЗАПЕРЕЧУЄ ГОЛОД НА УКРАЇНІ

КОРЕСПОНДЕНТИ ЧУЖИНЕЦЬКИХ ҐАЗЕТ НАРЕШТІ ПОДАЮТЬ ВІДОМОСТИ З МОСКВИ ПРО СТРАШНИЙ ГОЛОД.

ПАРИЖ (Франція). — В той час, як большевицька московська преса заперечує голод у Росії взагалі та на Україні зокрема й особливо нападає на відчит секретаря конґресу національних меншостей, д-ра Амменде, за його повідомлення про страшний голод у Радянщині, кореспонденти французьких ґазет подають з Москви нові дані про велику голодову катастрофу в Росії. Так, наприклад, кореспондент ґазети „Тан", Берлян, котрий довші роки мешкає в Москві, подає до своєї ґазети телеграму, процензуровану большевиками, в якій він потверджує все, сказане д-ром Амменде. Берлян подає, що сам комісар постачання, Мікоян, признає, що в Росії тепер панує великий голод, а разом з ним епідемічні хвороби, які звичайно виникають у часах голоду.

Берлян кінчить своє повідомлення такими словами: „В 1920 році большевицька влада признала голод і уряд поставив на денний порядок боротьбу з голодом. Повстали окремі комісії, щоби боротися з катастрофою, й большевики зверталися за міжнародною допомогою. Така явність видається нині неможлива. Признатися, значить — підсунути питання: Як дійшло до такого стану? Уряд опинився в сліпій вулиці. Віра в його зручність, яка істнувала досі навіть між його ворогами, нині поважно захитана й це зменшення престіжу, звязане з ріжними капітуляціями, матиме скорше чи пізніше далекосяглі наслідки".

Другий московський кореспондент, ґазети „Пті Парізієн", Люсіяні, телеґрафує з Москви, що годі тепер говорити про харчові труднощі, а треба говорити вже про страшний голод. Большевицький уряд усіми способами старається закрити перед світом правду про страшну голодову катастрофу, але голод уже досягає таких розмірів, що годі його заховати. На Україні й на північному Кавказі люди вмирають з голоду масами. Становище скрізь грізне, хіба за винятком кількох великих міст, де комуністична влада особливо турбується про виживлення населення.

Та й великі міста переповнені голодними, які тікають сюди з сіл у надії знайти шматок хліба. Влада не в стані зарадити страшній катастрофі.

КУЛЬТУРНЕ БРАТАННЯ МОСКВИ З ПОЛЬЩЕЮ.

ВАРШАВА (Польща). — Для закріплення й поглиблення приятельських взаємовідносин між Польщею і Росією й для більшого культурного зближення між двома заприязненими народами, так пишуть польські ґазети, в осени виїздить до радянщини польський драматичний театр. Цей театр складатиметься з найкращих польських артистів. Він відвідає більші міста Росії, де буде грати песи радянських авторів, які ставлено в Польщі.

Взагалі в цілій польській політиці тепер спостерігається бажання якнайтісніше порозумітися з Москвою та викликати до себе симпатії Москалів, щоби сприятелювання між двома народами поглибити й зробити його постійним.

ПОВІНЬ НАД СЯНОМ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Останній вилив ріки Сян наробив багато шкоди на полях, луках та пасовисках. Особливо сталися великі шкоди наслідком обірвання берегів з обробленим ґрунтом в громадах Немовичі, Грабовень і почасти у Святому, Сосниці, Острів, Височько, Тучапи, Мунина, Ярослав, Лежахів і Пискоровичі.

Населення цих громад домагається від уряду допомоги та піднесення валів здовж берегів ріки. Та годі сподіватися, щоби польська влада звернула увагу на домагання громад, бо звичайно Варшава замикає очі на все, що приводить до катастроф на окупованих нею українських землях, і ніколи не опікується населенням, що попадає в страшну біду.

ПОВІНЬ У БЕСАРАБІЇ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Зливні дощі спричинили те, що Дністер виступив з берегів і залив громадські землі в Раскоеці, Пуркарі й Оланівці, знищивши врожай більше як на двіста тисячах гектарів землі.

Мешканці сіл, положених у цьому районі понад Дністром, приневолені були покинути свої оселі. Шкоди, заподіяні повінню величезні, бо цьогорічне живо пропало, а земля попсута так, що годі сподіватися на слідуючий рік урожаю.

КАНАДА МОЖЕ ПРИНЯТИ МІЛІОНИ ІМІҐРАНТІВ.

ЛОНДОН (Анґлія). — „Ґазета „Дейлі Експрес" подає, що головний прокуратор з Онтаріо, Прайз, заявив, що Канада може вмістити ще десять міліонів іміґрантів, коли їх переселення буде зорганізоване й підтримане британським урядом. Прайз каже, що з тою допомогою, яку тепер Анґлія дає своїм безробітним, вони можуть у Канаді за три роки розгосподаритися так, що прийдуть до власного майна й не потребуватимуть ніякої допомоги.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідае.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНА ОБЄДНАНА ЗЛИДНЯМИ

Давно вже не чули українські іміґранти голосу всеї України, аж почули його недавно, коли напеіред донісся до нас голос розпуки українських селян з Великої України, які загибають від лютих переслідувань і голоду, а вслід за тим голос розпуки Українців із Західньої України, які потерпіли від тяжких елементарних нещасть. Злидні, горе й нещастя обєднали дві найбільші частини української землі, розділені кордоном.

Та хоч Велика Україна розділена кордоном від Західньої України, то проте українські люди, що попали під цих ріжних окупантів, не розділені так, як би на перший погляд ока могло здаватися. Хоч на сході панує московський деспотизм в імя комунізму, а на заході польський імперіялізм в імя польського націоналізму, то супроти Українців ці дві системи правління на диво однаковісінькі. Як московські правителі в імя комунізму, так і польські правителі в імя польського націоналізму змагають супроти України до однакової цілі: до знищення українства.

За цею політикою оба окупанти йшли від самої хвилі окупації українських територій. Щодо Польщі, то тут не було найменшого сумніву про ціли польської політики супроти Українців. Щодо Москалів, то деякі люди, котрі дивляться, а не бачать, мали сумніви, бо Москва свою справжню політику супроти України закривала гарними фразами про братерство всіх людей, про міжнародню солідарність селян і робітників, про рівноправність кождого народу аж до відділення. Треба було певного часу, для деяких людей коротшого, для інших довшого, щоби проглянути крізь цю маску та побачити справжнє лице Москви. Та останніми часами, серед голоду Росії, серед назріваючої в Росії революції або міжнародньої війни, цю маску з лиця Москви здерто нарешті так, що нині вже ніхто не сумнівається, що політика Москви супроти України по суті нічим не ріжниться від політики Польщі.

Як Москва стратила надію далі маскувати себе перед Українцями, вона скинула з себе маску й отверто подала руку Польщі для нищення українського народу.

З огляду на обєднання ворогів України обєднуватися нарешті мусять і Українці, щоби злученим заходам ворогів України дати злучений відпір. Під обухом Москви й Варшави загибає Україна. І сини України мусять подумати над тим, щоби піднести перед світом протест України проти винищування великого й гарного народу, який нічого більше не хоче, як тільки жити й працювати на своїй рідній, споконвічній землі без чужого вмішування.

ЩЕ ОДИН КОМУНІСТВУЮЧИЙ ПРОЗРІВ

—б—

Краєва ґазета „Новий Час" подає такий отвертий лист бувшого посла сельроб „Єдність" Степана Волинця до укр. робітників та селян. В тому то листі його автор яскраво змальовує кольоніяльну політику Москви в відношенні до України, зриває звязки з своїм дотеперішнім політичним табором і вказує українському робітникови та взагалі всім Українцям, що їм не по дорозі з большевизмом.

МОВЧАТИ НЕ ВІЛЬНО!

Завтра — каже автор — багато з тих друзів, до яких він пише цього листа, замісць докладно застановитися над його змістом, лаятимуть, певно, його та клеймити „ритуальними лайками (фашист, націоналіст, зрадник, ренеґат), як цього вимагають канони обовязуючі сьогодні в рядах офіційного лівого табору обрядової лайки". Та автор листа не може мовчати, бо є тої думки, що не вільно мовчати тоді, „коли люди на знак протесту проливають кров свою, коли проти насильства, знущання і наруги протестують вони, віддаючи життя своє. В таких випадках можуть мовчати лише холуї, прихлібники і труси".

КАЗКИ ХОЛУЇВ.

В розмірно короткому часі— пише автор — покінчило самогубством двох визначних людей на Радянській Україні: **Микола Хвильовий та Микола Скрипник.** Про самогубство першого кажуть ріжні казьонні письмаки, холуї й підлизні обабіч Збруча, що наступило воно внаслідок „заломання большевицької твердости, розмагніченности життєвого гарту, міщанської психіки".

І тіж самі писаки, одні з власної пильности і холуйської ревности, а другі на приказ начальства, говорять „наївні казки" та далі розказуватимуть про те, що „в комісаріяті освіти, яким керував Скрипник, загніздилася банда контрреволюціонерів, що ділала за безпосереднім дорученням чужоземних контррозвідок". Такі вісти пускають гади в роді „сталінських русотяпсько-бюрократичних держиморд Постишева і Затонського".

ПРОТЕСТ ПРОТИ СТАЛІНСЬКОЇ КЛІКИ.

Але цим разом — каже автор — „такий номер не пройде", бо тепер уже ніхто не повірить цим „казьонним вихилясам — викрутасам та провокаціям", бо „кожному аж надто очевидно, що оба ці самогубства, це глибоко траґічний протест проти того, що чинить на Україні й з Україною сталінська русотяпсько-бюрократична кліка з Постишевом і Затонським на чолі".

Самогубство Скрипника трапилось якраз у десятиліття совітської конституції, і його смерть — це неначе символ того, що сьогодні осталося з тієї конституції на Україні".

ПРОГРАНА СВІТОВА РЕВОЛЮЦІЯ.

Сталінська кліка — продовжує автор — в короткому часі **ганебно програла світову революцію.** „Вистарчить лише вказати на Китай, де в наслідок комінтернівської політики втоплено революцію в морі крови шанґгайських робітників, а останньо на ганебну, **нечувану в історії капітуляцію перед іґтлеризмом у Німеччині,** що хіба ніяк не дасться затушувати".

„ЄДІНА НЕДІЛІМА" ЯК ЗА ЦАРАТУ.

Зате сталінці проголосили нову найбільшу „премудрість" про будову соціялізму в одній державі й таким чином „стали **на ґрунті російської національної обмежености, закриваючися ще тільки до деякого часу фразеольоґією про соціялізм. Вони розбудовують тепер повною парою „єдіну неділиму Росію",** про що свідчить між іншим отой гострий російсько-централізаційний курс, що його свідками ми є саме останніми часами на Україні".

НІ ОДИН УКРАЇНСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР.

Для сталінських бюрократів КП(б)У „стала якоюсь ніщо не значучою областною орґанізацією, до якої відкомандовується згори з Москви керівників, а радше адміністраторів. **Характеристично, що від самого початку існування КП(б)У ґенеральним секретарем тієї партії не був ще ані разу Українець.** Були ними Росіяни, як от Молотов, Лєбєдь, Німець Квірінґ, Жиди Фелікс Кон і Каґанович і останніми часами Поляк Косіор. Виходить, що так як в 1918—1919 р. на основі славної формули Затонського - Мануїльського, принятої на т. зв. „Гомелівскім совещанію", Україну треба завоювати для Совітів при помочі „красной армії, нє в коєм случає мєстнаво проісхождєнія", так сьогодні Україною можна управляти при допомозі Варягів і конкістадорів „не в коєм случає мєстнаво проісхождєнія".

„Невже — питає автор — партія за 15 літ не потрафила собі нікого виховати з місцевих „автохтонів", щоби був гідний нею керувати?"

НЕ УСРР, АЛЕ „ЮҐОЗАПАДНА ОБЛАСТЬ".

Під господарським оглядом Москва трактує Україну як звичайний господарський район. Всі керівні орґани поодиноких ділянок народного господарства України сконцентровано в Москві. **В урядовій та економічній совітській номенклятурі називається Україна „южна область", „чорноземний район".** „А небавом — каже автор — зникне мабуть зовсім назва Україна, як цілком непотрібна.

ЗЛИДНІ ХОЛОД, ГОЛОД.

„Щож — питає автор — українським робітникам і селянам з Дніпрельстанів і Дніпрокомбінатів, **коли не вони ними орудують і управляють,** а прислані з російської метрополії бюрократи, й то в першу чергу на користь і в інтересі тієї метрополії? Що їм з тих, часом навіть значних, технічних та промислових досягнень, коли вони самі **вже від ряду літ в злиднях, голоді, холоді та поневірці коротають своє життя?"**

Т. ЗВ. НАЦІОНАЛЬНЕ САМООЗНАЧЕННЯ В ПРАКТИЦІ.

В ділянці т. зв. національного самоозначення — пише автор — **теж багато шарлятанства.** Наприклад, українська Кубань, південна Вороніжчина й Курщина, що належать до етнографічної української території, чомусь по нинішній день знаходяться поза межами УСРР, а входять у склад РСФСР. „Цю справу між іншим дуже гостро порушував покійний Микола Ол. Скрипник. Власне підчас останньої передсмертної нагінки проти нього, коли йому поставлено питання: „тов. Скрипник, ваша постава питання означає вимогу приєднання до України Кубані, частини Вороніжчини, Курщини, тощо", то Скрипник відповів: **„Я ніколи від цього не відмовлюсь".** А на основі яких засад — питає автор — ці території, як теж і сусідуючий безпосередньо із Україною Крим, належать до Російської Соціялістичної Федеративної Совітської Републики? Можеб нам це популярно розтлумачили „політики" з „Ілюстрованих Ґазет" . тим подібних „критик". Тих справ на Україні порушувати не можна, бо внаслідок того „можна легко попасти у конфлікт з радянським карним кодексом „за спробу відірвати часть від цілости".

ЛІКВІДАЦІЯ НА ЦІЛІЙ ЛІНІЇ.

„Те „самоозначення" розвинулося на Україні до тої міри, що сьогодні там нема буквально ні одного самостійного републиканського, незалежного від Москви народнього комісаріяту, яких кілька Україна мала на основі конституції з 1923 року".

Всі ці комісаріяти на Вел. Україні зліквідовано в такій черзі: Перший упав жертвою московської централізації **комісаріят земельних справ.** На Україні оставлено лише його експозитуру, підлеглу всесоюзному комісаріятови в Москві. Зчерги зліквідовано **комісаріят внутрішних справ і** всю українську адміністрацію підчинено безпосередньо московському центрови. Дальше скасовано **народній комісаріят освіти,** підчинивши усе фахове середнє й вище шкільництво на Україні відповідним всесоюзним комісаріятам у Москві. Лишився був лише один — самостійний комісаріят справедливости. Але і йому не довелось довго жити, бо от недавно встановлено уряд всесоюзного оберпрокуратора, якому підпорядковано **комісаріяти справедливости** всіх союзних републик, а тимсамим і України.

(Кінець буде).

З ПРЕСИ.

BĄNDŹ GOTÒW — ОРҐАНІЗАТОР ПОЛЬСЬКОЇ ПІОНІРІЇ ТА ШКОЛЯРІВ СРСР.

В комуністичній київській ґазеті „Пролєтарська Правда" з 10 липня б. р. читаємо:

> Зокрема маємо нечуваний розвиток польської преси — орґанізатора польських трудящих мас на виконання завдань нашої партії й уряду... За час свого існування „Бондзь Ґотув" пройшов великий шлях розвитку. Зорґанізований у 1928 році „Бондзь Ґотув" в міру зросту культурних потреб польської людности, з двотижневого журналу перетворився 1932 року на ґазету.

Отсей „Бондзь Ґотув" видається на Україні, в той час, коли українську літературу немилосердно нищить Москва, а українських культурних діячів вона жене на Сибір, вязнить та розстрілює. На польську ґазету й на польську культуру на Україні комуністична партія й Москва видають великі гроші, стягнені з українського селянина, ожебраченого Москвою, гроші, добуті з українського майна. А українські наукові інституції, ґазети й журнали завмирають з недостачі засобів й повного розгрому.

* * *

В тій самій ґазеті на першій сторінці вміщено відчит про всеукраїнську нараду редакторів польських ґазет. Товариш Теодор говорив про роботу польської преси на радянській Україні між іншим таке:

> Преса мусить пильно стежити й розстрощувати укрaй усі намагання клясового ворога підірвати колгоспне будівництво...

Отим „клясовим ворогом" для большевиків і редакторів польської преси на Україні є все українське селянство, котре не хоче ставати рабами в московських "комуністичних господарствах, які називаються колективними й державними господарствами. Отож завданням польської преси під большевиками є боротися з отим українським селянством. Це те саме, що на українських землях під польським забором.

* * *

Це число „Пролетарської Правди" присвячене польській пресі, а тому дамо ще таку виписку з передової статті:

> На терені київської области ми маємо мережу середніх і вищих навчальних та науково-дослідних установ, польські журнали, ґазети, бібліотеки, тощо. Найбільша в СРСР польська бібліотека міститься в Київі і має понад 50,000 томів польською мовою.
>
> На Україні видають три републіканські ґазети, 16 районних і кількасот бригадних та полевих ґазет, які згуртували кругом себе десятки тисяч робсельківровського активу.

* * *

З цього бачимо, що на Україні є сотки польських ґазет, у той час, коли українських ґазет числять на десятки. А як московська комуністична влада опікується своїми приятелями, синами Польщі, на Україні, це видно з такого місця тієї самої передовиці:

> В київській области є понад 131,000 осіб польської трудящої людности. Тут ми маємо 130 національних польських сільрад, цілий польський національний район (мархлевський), польські суди, доми колективіста, хати-читальні. 85% дітей польської людности охоплені польською політехнічною школою.

Отак Москва розпоряджується українськими засобами й українським добром. Вона на Україні всіх плекає й усім будує на кошт Українців, щоб лише вони „боролися з клясовим ворогом" — українським селянством.

Хай жиє польськість на Україні! — гукають комуністичні ґазети по наказу з Москви, бо Москві треба міцно сприятелюватися з Варшавою.

Ю. Бандурський.

КРОВАВИМИ СТЕЖКАМИ

—о— (3)

Рідне село щораз далі лишалося за ними. Мандруючи, переживали ріжні, звичайно дуже прикрі пригоди. Бувало, що світило сонце, частіше падав дощ. Прийшли жнива. Бувало, що хлопців господарі задержували, щоби їх наймити до роботи. Лінцоян велику мав охоту до того. Він волів заробити щось, як жебрати, або голод зацитькувати крадіжю. Не совість промовляла у нього, а те, що крадіж все сполучена з деякими небезпеками. В Китаю за одну вкрадену ріпу мож було заплатити своєю головою. Янкофа не хотів лишатися на роботу за ніяку ціну. Все лиш пер на північ, все далі і далі, неначе тягнений якоюсь непоборною силою.

— Як мене вигнали з мого власного села, з мого власного поля, то я не буду молотити ані орати в чужім селі. Ти хочеш якнайскорше вернутися до свого села. Мусиш роздобути гріш на те, щоби ним переблаґати достойників з ямену і родини побитих у бою. Роботами по селах не заробиш того окупу. Що заробиш, те й проїш.

— Деж заробиш стільки, щоби було на той окуп? — спитав Лінцоян голосом розпуки.

— Срібло і золото є в містах. Тут, на селі народ працює гірш вола в ярмі, не знаючи іншої розкоші, як наповнення черева поганою стравою і троха відпочинку. Як би не те, що нас вигнали, ми були би такі, як вони. Сталося. Пошукаймож собі тепер ліпшої долі.

Ішли щораз далі і далі, ріжно жиючи по дорозі. В міру, як збільшався їх досвід і знання людей, більшала їх відвага, помисловість і зручність. Їх мандрівка вже не була така тяжка і така прикра, як в перших днях. Вони вже не голодували і в дощ не спали під смереками. Добре їм жилося в тій мандрівці; багато ліпше, як їм було дома у батьків. Хоч жили тільки з дня на день, жили, сказать би, в достатках.

Все те було заслугою Янкофи. Як прийшли до якої оселі, то він зараз пускався між людей. Він знав, як з ким поводитися. Як треба було кому дати добру раду, то порадив, бо не дурний був хлоп. Треба було комусь помочі, а його сила була, то поміг. З кождим був чемний, ввічливий. Перед можнішим і перед кождим достойником гнувся, прилещувався. Лінцоян був би не втяв такого. Бувало подивляв сміліcть товариша, коли той балакав з ріжними великими і мудрими панами. Нераз чув, що Янкофи випитує про далекі і приморські великі міста, чим вони торгують і які там славні й багаті купці.

В осени причепилися до багатого купця, котрий їхав власним возом, тягненим гарним і сильним конем. Янкофи тупцював коло того товстого купця, як ще коло нікого. Купець радо приймав сі прояви великого респекту. Хоч Лінцоян не вислугувався купцеви і не ласився, на тім рабстві свого товариша не виходив зле. Купець годував їх обох, з легковаженням згори позираючи на них.

Одної днини опинилися над берегом широкої і глибокої ріки. Моста ні броду не було. Був порон. На переправу ждало також кількадесять кулів. По півтора-годиннім торзі перевізник ледви згодився взяти на порон тяжкий віз і коня купця. Віз треба було закотити на порон і аж потому затягнути коня. Віз був тяжкий, та не такий, щоби два, хоч би й чотири парубки не затягли його. До нього причепилися аж чотири десятки кулів, бо кождий хотів бодай щось троха заробити. Щоби показати, яка то тяжка робота, тягли так, що хоч повивалювали язики, віз ані не рушився. Коли посідали на земли, щоби відсапнути, Лінчоян зробив їх збитка. Непомітно підійшов до воза, увійшов між дишлі, підоймив їх і, сіпнувши раз добре, знайшовся з возом на пороні. Залунав крик і сміх. Сміявся перевізник, сміялися подорожні, сміявся неодин кулі. Деякі обурені, протестували, кажучи, що то якась нечиста справа.

Правдивий клопіт був з конем, бо він ніяк не хотів зійти на порон. Громада людей обступила його. Бючи і кричучи, хотіла присилувати його, щоб скочив на порон. Тягли за вуха, ноги, хвіст. Кінь вперся і не ступив ні кроком вперед. Пробували піднести його на дручках. Даремний труд. Один кулі закинув коневи на голову свою сорочку. Водив його хвилю сюди й туди, щоби кінь не знав, де він є. Підійшовши з ним до порону, вдарив. Кінь вбив у землю всі чотири копита. Хоч від побоїв шкіра дрожала, не рушився. Тепер спробував щастя Янкофа. Приступив до коня, поклепав, погладив по чолі, по морді. Став примовляти лагідно, пестливо. Кінь пирхав і поволи ступав за ним, аж знайшовся на пороні.

Лінцоян сидів на краю порону і впяливши у воду очи, думав про своє село. Янкофа балакав з купцем, покірно гнучися перед ним. Коли вже були по тім боці, витягли на беріг віз і запрягли коня, тоді сталося щось таке, чого Лінцоян не сподівався. Його дорадник, сказать би опікун, Янкофа приступив до нього і сказав:

— Ласкавий пан мій, купець Чіфан, бачучи, як радо ти затягнув на порон його віз, дає тобі сей мотузок з триста кешами. Стане тобі в пригоді, коли самітний будеш далі йти напівніч. Желаю тобі, щоби ти знайшов там золота стільки, скільки піску на березі сеї ріки.

— Ти покидаєш мене? — спитав Лінцоян здивований. — Кудиж ти?

— Я вступив на службу до Чіфана. Піду туди, куди й він. Ти, друже, не журися! Хоч світ видається великим, він такий не є. Не бійся, що лишишся сам. Мої думки і бажання все будуть з тобою. Я певний, що зійдемося в ліпших часах.

— Покидаєш мене! — вибовтав Лінцоян, ковтаючи слези.

— Брате мій! Ми оба громадяни гостинця. Моя біда обтяжує твої плечі. Твій голод бурчить в моїм череві! Чи не лекше буде нам, як кождий з нас буде думати тільки про себе?... Вже відходжу, бо Чіфан кличе мене. Бувай здоров!

Так на березі незнаної ріки в сумерку западаючої ночи Лінцоян лишився сам. Гірко, дуже гірко бідував, заки пробрався до Манджурії, крізь манджурські ліси і степи до північних копалень. Там був би може доробився чогось, як би не те, що два кулі обидили його. Вони впали подіравлені, як сита, ножем Лінцояна. До тої остаточности може було би не прийшло, як би Лінцоян був знав, що ті два були членами величезної тайної і мстивої орґанізації, що своїх членів мала у всіх більших містах східної Азії. Лінцоян не був певний свого життя, тож втік.

Знов прийшлося гірко бідувати. Опинився в Харбіні. Годі було знайти якусь платну роботу і він рішився заробляти як рікша. Так звалися ті, що легенькими малими візками возили по місті купців, урядників, учених, багаті дами. На власний візок його не стати було. Гроша, який мав, ледви стало на кавцію для підприємця, котрий бідним рікшам розвичував візки. Підприємцем був колишній рікша, котрий якимсь способом зботатився. Беручи від бідаків дуже великий чинш за свої візки, орав своїми людьми як кіньми. В своїм часі визискуваний немилосерно, тепер сам визискував. Сим, що рікша у нього заробив, ледви мож було нужденно прохарчуватися.

(Далі буде).

— Слава Богу! Нарешті я віддав шесту дочку! — зітхає з полекшею батько.

— О, то вам можна поґратулювати!

— Так, так. Одначе пятеро їх усе ще в мене на шиї!

ГОЛОСИ ПРО СПРАВИ У. Н. СОЮЗА.

ОРҐАНІЗАЦІЯ МОЛОДІ.

Читаючи кожде число „Свободи", орґану У. Н. Союза, сліджу пильно за дописами під наголовком „Голоси читачів" і бачу, що багато членів накликують орґанізувати молодіж до У. Н. Союза.

Особливо багато дописів було перед конвенцією, а кождий з дописувачів написав до свого орґану, щоби і його слово не забулося. Та на тім вже все кінчиться. Нехай Союз робить, як хоче. Я тут не бачу, щоби котрий з дописувачів взявся до активної роботи і зачав виконувати свою роботу від самих фундаментів. А щоби повести таку роботу, як орґанізація нашої молодіжи в Америці, треба не одиниці, не головного уряду і не поодиноких дописувачів, які на дописах кінчать свою роботу. Тут треба кількох свідомих патріотичних членів Союза в кождій місцевости.

Саме накликування в часописи, щоби молодіж вступала до У. Н. Союза, є голосом вопіющого в пустині. Трафиться десьтам відділовий секретар, який за час свого урядування впише більше число дітей до Союза, але прийде час, його змінять, а діти виступлять з орґанізації, бо секретар не має впливу втримати їх своєю патріотичною енерґією в Союзі. Такі діти, а часом і членство відступають з Союза та переходять до американських асекурацій.

Питання: Чому? Тому, бо в українських відділах нема молодечого життя, якого кожда молодіж потребує. В нас є старий режім: прийти на мітінґ і один другого добре вискородити. Багато разів навіть не за справи Союза, але за особисті порахунки.

Роздивитись добре над такими справами, то нема чого нарікати, що наша молодь не тримається наших українських орґанізацій. У них нема орґанізаційного життя. Щоб нашу молодь, і не тільки нашу, але кождої нації, утримати в орґанізації, треба мати добрих інструкторів, себто вчителів. Такі інструктори своєю здібністю зуміють утримати нам молодь.

В однім дописі пишеться, що є тільки один вихід, а то, щоби старші доложили всіх своїх сил і записували свої діти до У. Н. Союза. Гадка добра, але я додав би багато більше роботи п. Союзовцям, як вписування своїх дітей до Союза. А то активну роботу, котру тільки батьки Союзовці повинні зробити, коли хочеме, щоби Союз зріс в силу і став нарівні з чужими асекураціями.

Коли ми хочемо згуртувати нашу молодь в членство при У. Н. Союзі, то старайомся насамперед дати нашим дітям нашу українську школу, де найперше треба в наших дітях вщіплювати українську мову, свою пісню, свою літературу, свої танки, концертові виступи, свій національний патріотизм. Нам тут треба помаленьку говорити й вчити нашу молодь, що то є Союз. Тут треба впоювати в наших дітей, що У. Н. Союз, це злучені сили Українців в Америці.

На мою думку, найліпше пособилаб тут злука відділів Українського Народного Союза. Такі злучені відділи можуть спільно утворити школу всіх своїх членів. 300—400 членів в одній місцевости годні утримати одного фахового вчителя і дати йому стале удержання. Вчитель дітей може вести секретарство відділу; як буде добрий орґанізатор, матиме премію за орґанізування членів. А як добрий фаховець шкільної молоді, матиме якийсь процент з доходів з представлень, концертів, вечерниць і т. п. Такий Союзовий професор може мати кращу платню, як мають аґенти анґлійських асекурацій. Такі професори У. Н. Союза знайшлиб у кождій місцевости заняття для себе, а притім робили би патріотичну роботу для добра українського народу. Робота, з одного боку членства, з другого боку, таких патріотів увінчалась би добрими успіхами для У. Н. Союза, для наших громад, для нашої молоді та для українського суспільства взагалі.

Колись такі школи були при церквах, коли всі священики і парохіяни були вкупі і всі разом дбали про розвій У. Н. Союза. Нині ситуація змінилася. По місцевостях є по 3 й 4 церкви ріжних переконань, які себе поборюють. На тім терпить У. Н. Союз, бо по відділах є члени ріжних переконань, і замісць робити якусь хосенну народню роботу, сваряться за релігію та за церковних провідників.

Орґанізуймо нашу молодь в гуртки У. Н. Союза, даваймо їм школу українознавства. Нехай вся наша молодь має одно гасло патріотизму, най кождий син чи донька члена Українського Народного Союза навчиться по українськи читати й писати, — щоби за кілька літ, як нас не стане, остався по нас наш дух патріотизму.

Коли Союзовці самі про себе не подбають, то хто буде за них дбати? Коли ми хочемо утримати Союз тепер і в будучности нашою найбільшою твердинею, мусимо школою згуртувати всю свою молодіж. Даймо нашій молоді найперше світло українскої науки, а школа з добрими провідниками зробить свою задачу. Хоч паразі буде вона дуже трудною, але при добрій господарці всю трудність можна перебороти. А всяке тяжке діло принесе хосенні плоди.

Для нас, Українців, і для нашої дітвори треба ще в Америці школи, школи й ще раз школи!

В. Шанайда,
Дітройт, Міш.

—o—

НАША ОРҐАНІЗАЦІЯ.

I.

Нема сумніву, що ми вже переживаємо депресію і знаходимося на дорозі до ліпших часів. Виглядає, що в короткім часі може всі будемо щасливіші.

Сумна історія для нас всіх була ця депресія.

Десятки тисяч наших громадян стратили свій маєток, на котрий тяжко працювали ціле своє життя. Сотки наших бизнесменців і інституцій замкнули двері.

Не минула ця депресія і нашої орґанізації. Ми стратили сотки членів і тисячі долярів місячних вкладок, так, як усі інші подібні орґанізації.

Сотки наших членів-патріотів, що платили довгі роки свої вкладки, стратили роботу й маєток і перестали платити. Ми їх викреслили, бо так статут казав.

Ми думали, що маємо добрий статут, але в депресії показалося, що він був добрий тоді, як нам було добре. В кризі він став нашим ворогом, бо замісць помочі, ми змушені були викреслити наших добрих членів.

Гіркий і неласкавий був це обовязок для урядників, котрі мусіли його сповнити. Але статут — це наш закон. Мовляв: або сповняй, або підеш.

Огидна річ ця депресія, але — добра наука.

* *
*

Минается депресія, а з нею багато клопотів у нашій орґанізації. Вже відбули конвенцію, перевели реформу і вибрали нових урядників.

Потреба нам усім двох річей: доброї волі зі сторони членів і совісного сповнення свого уряду всіми урядниками.

Бо без доброї волі членів наша орґанізація не піде вперед. Ми можемо мати добрих урядників, добру реформу і найліпшу систему, але як не буде в усіх членів доброї волі супроти нашої орґанізації, то напевно впадемо.

З другого боку, як урядники не будуть сповняти совісно свого обовязку, то без уваги на те, скільки в членів буде доброї волі, ми не зробимо ніякого поступу.

В орґанізації добра воля членів і совісна робота урядників — це найбільший маєток. Нам цього треба. Ми мусимо настоювати на те, щоби в нашій орґанізації так, а не інакше було.

Від нас цього вимагають наші діти, які в короткім часі переберуть від нас цю орґанізацію. Наша народня карність цього вимагає.

Зачнімо цю добру роботу нині, щоби колись наші діти спомянули нас не злим словом, що „наші старі батьки робили добру роботу".

Антін Пашук.

ПРОТОКОЛ

З XVIII. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО СОЮЗА

що відбулася в Дітройт, Міш., в днях 15—20 травня 1933 року.

(36)

ШЕСТИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ.

Опісля голова конвенції уділив голосу виборчій комісії, якої секретар проголосив вислід першого голосування делеґатів на головних урядників У. Н. Союза. Вислід цього голосування був такий:

На головного предсідника: Микола Мурашко 461 голосів, Михайло Дармограй 48, адв. Омар Е. Малицький 1, Іван Бек 1, Дмитро Капітула 1, Михайло Фук 1 голос.

На заступника головного предсідника: інж. Володимир Малевич 168 голосів, Василь Гришко 95, Іван Пеленський 85, Василь Левчик 83, адв. Омар Малицький 13, Михайло Дармограй 12, Василь Микитин 9, Дмитро Галичин 5, Іван Ваверчак 4, Микола Мурашко 3, Володимир Цісик 3, Антін Пашук 3, Теодор Маліґловка 2, Дмитро Капітула 2, Теодор Сенчук 1, Дионизій Голод 1, Михайло Боднар 1 голос.

На заступницю головного предсідника: Юлія Баволяк 199 голосів, Марія Ольшаницька-Розоміло 164, Ольга Кульчицька 53, Олена Придун 12, Анна Боївка 8, Розалія Боберська 4, Юлія Юревич 1, Іванна Карач 1 голос.

На головного рекордового секретаря: Дмитро Галичин 255 голосів, Іван Каштанюк 182, Іван Бек 58, Роман Слободян 8, Іван Лисак 1, Іван Курах 1 голос.

На головного фінансового секретаря: Роман Слободян 484 голоси, Дмитро Галичин 6, Іван Каштанюк 2, о. Василь Дяків 2, Онуфрій Шараварко 1, о. д-р Володимир Клодницький 1, Іван Бек 1, Стефан Слободян 1, Василь Микитин 1 голос.

На завідателя „Свободи": Петро Маційовський 467 голосів, Омелян Ревюк 3, Дмитро Братусь 2, Антін Підуфалий 1, о. Стефан Мусійчук 1 голос.

На членів головної контрольної комісії: Дмитро Капітула 282 голоси, Антін Пашук 207, адв. Омар Е. Малицький 189, Дмитро Братусь 116, Онуфрій Шараварко 113, о. д-р Володимир Клодницький 111, о. Григорій Пипюк 70, Олекса Цепко 54, Володимир Цісик 46, Михайло Фук 40, Іван Ваверчак 11, Дмитро Галичин 10, Іван Пеленський 8, Михайло Дармограй 7, д-р Михайло Клим 7, Іван Живіцький 5, Тарас Шпікула 5, Іван Бек 4, о. Стефан Мусійчук 4, Григорій Дидів 4, Василь Левчик 3, Михайло Лисак 3, Григорій Крупницький 3, Теодор Михальчук 3, Петро Маційовський 2, Григорій Євусяк 2, Стефан Заблоцький 1, Теодор Чарній 1, Стефан Слободян 1, о. Василь Дяків 1, Андрій Сміт 1, Микола Бусько 1, Михайло Янкович 1, Василь Репужинський 1, інж. Володимир Малевич 1, Василь Тарас 1, Олексій Шаршонь 1, Іван Каштанюк 1, Гнат Климишин 1 голос.

На головних радних: Стефан Слободян 162 голоси, Григорій Євусяк 162, Микола Бусько 130, Тарас Шпікула 129, Іван Лисак 95, Стефан Матчак 95, Іван Чолій 81, Стефан Заблоцький 78, Ілія Гузар 72, Василь Репужинський 69, Павло Стадник 68, Іван Ваверчак 61, Петро Герман 56, Йосиф Шуран 55, Василь Мандзій 52, Олексій Шаршонь 51, Микола Максимчук 50, Михайло Кульчицький 47, д-р Михайло Клим 47, Михайло Камінський 46, Теодор Михальчук 45, о. Стефан Мусійчук 42, Ілія Чопик 34, Стефан Гвіздь 33, о. Василь Дяків 33, Теодор Сенчук 29, Омелян Рекрут 29, Теодор Чарній 28, Гнат Климишин 27, Михайло Бінашевський 26, Іван Заблоцький 26, Юрій Присташ 26, Теодор Маліґловка 25, Дмитро Хрупачек 25, Василь Тарас 24, Ілько Савчин 23, Андрій Цебак 23, Дмитро Братусь 22, Дмитро Капітула 20, Константин Пілат 20, Михайло Баглай 20, Іван Пеленський 18, Олекса Андрущак 18, Василь Колодруб 17, Теодор Медвідь 16, Онуфрій Запоточний 16, о. д-р Володимир Клодницький 15, Петро Бартків 13, Олекса Цепко 12, адв. Омар Е. Малицький 12, Іван Курах 12, Іван Чайківський 12, Мартин Барабаш 11, Володимир Цісик 10, Петро Венґрин 10, Антін Пашук 9, Микола Шпак 9, Михайло Люлька 7, Василь Левчик 6, Василь Грибик 6, Онуфрій Стецьків 5, Дмитро Іващук 5, Олекса Заяць 5, Іван Бек 5, Іван Сабат 4, Антін Підуфалий 4, Іван Пандрак 4, Онуфрій Шараварко 4, Микола Сеник 4, Микола Колодій 3, Петро Тітик 3, Теодор Федош 3, Михайло Слівінський 3, Прашкевич 2, Василь Микитин 2, Михайло Янкович 2, Михайло Дармограй 2, Іван Шуран 1, Василь Шишка 1, Олекса Шумський 1, Іван Матвійчук 1, Михайло Гавриляк 1, Михайло Торек 1 голос.

На головні радні: Анна Боївка 206 голосів, Юлія Юревич 100, Олена Придун 98, Калина Грабарович 83, Марія Ольшаницька-Розоміло 77, Іванна Карач 56, Анна Кульчицька 56, Юлія Баволяк 21, Марія Шандровська 17, Анастасія Соїцька 7, Розалія Боберська 6, Анна Макарич 5, Анастасія Огар 3, Ольга Крупка 3, Марія Яремчук 1 голос.

Дальшою точкою програми були внесення й ухвали для добра орґанізації. До слова голосяться делеґати відділів: 147, 21, 146, 339, 120, 326, 327, 165, 73, 109, 151, 152. На внесок дел. 238 від., попертий дел. 352 і 121 від., замкнено лісту делеґатів.

Заки приступлено до внесків та ухвал, голова конвенції уділив слова В. Авраменкови, який у коротких словах представив значіння і вагу тої праці, яку веде Школа Національного Танку. Від імени тої школи, яка чимало причинилась до орґанізування молоді, він просить матеріяльної піддержки. Тоді на внесок дел. 299 від., попертий дел. 282, 335, 332 і 102 від., принято отсю резолюцію: 18-та конвенція У. Н. Союза дає повне признання Школі Українського Національного Танку і самому творцеви тої школи, В. Авраменкови, за велику працю на полі цеї ділянки українського мистецтва, вважаючи ту працю за один з головних чинників в освідомлюванню нашої молоді та придержанню її при українських орґанізаціях, а тимсамим і при У. Н. Союзі. Конвенція постановляє також, що У. Н. Союз, як досі так і набудуче, буде старатись помагати Школі Укр. Нац. Танків як морально так і матеріяльно.

В справі помочі Школі В. Авраменка поставлено чотири ріжні внески, а саме: Дел. 102 від. ставить внесок, попертий дел. 400 від., щоби ковенція ухвалила 2,000 дол. на згадану ціль. Цей внесок отримав 4 голоси. Дел. 241 від. ставить внесок, попертий дел. 217 і 276 від., щоби подарувати довг Авраменка, який він винен „Свободі" за оголошення, а осібно ухвалити йому 500 дол. Цей внесок отримав 81 голосів. Дел. 73 від. ставить внесок, попертий дел. 192, 270 і 1 від., щоб Авраменкови ухвалити 1,000 дол. Цей внесок отримав 86 голосів. Четвертий внесок, дел. 327 від., попертий дел. 109 від., щоб не ухвалювати ніяких грошей Авраменкови, а тільки подарувати йому той довг, який він винен „Свободі", перейшов більшістю, отримавши 89 голосів.

Дел. 62 від. ставить внесок, попертий делеґатами 183, 342, 31, 307, 217 і 94 від., щоби предсідник Союза перебував постійно в канцелярії Союза, сповняючи там як слід ті обовязки, які на нього накладає статут нашої орґанізації. Внесок цей перейшов великою більшістю голосів.

Дел. 42 від. запитує, які обовязки сповнятиме предсідник, перебуваючи стало в канцелярії Союза. На це предс. М. Мурашко відповідає, що в кількох хвилинах не можна намітити пляну тої праці, яка повинна бути зроблена, однак він певний, що для нього знайдеться досить роботи.

В справі платні головних урядників забирають слово багато делеґатів, подаючи ріжні пропозиції. Щодо платні предсідника Союза, то дел. 292 від. заявляється за місячну платню в сумі 175 дол.; дел. 1 і 70 від. за платню 200 дол.; дел. 276 і 143 від. за платню 250 дол.; дел. 181 від. за те, щоб урядники самі знижили собі платню; дел. 52 від. за платню 275 дол.; дел. 91 від. за платню 190 дол.; дел. 114 від. за платню 225 дол. Вкінці внесок дел. 62 від., попертий дел. 102, 400 і 42 від., щоби признати предсідникови тижневу платню в сумі 50 дол., перейшов великою більшістю голосів.

Дальше перейшов внесок дел. 192 від., попертий дел. 62 і 120 від., щоб головні урядники в часі своїх поїздок не побирали денних дієт, а тільки кошти подорожі, готелю та інші оправдані видатки.

В справі платні гол. рек. секретаря поставлено також ріжні внески. І так, делеґати 191 і 203 від. заявляються за місячну платню в сумі 200 дол.; дел. 327 від. за платню 235 дол.; дел. 292 і 78 від. за платню 225 дол.; а вкінці дел. 400 і 1 від. заявляються за те, щоби гол. рек. секретар діставав таку саму місячну платню, як гол. предсідник, то значить 50 дол. тижнево. Цей внесок перейшов великою більшістю голосів.

Щодо платні гол. фін. секретаря, то було два внески, а саме: дел. 1 від. ставить внесок, попертий дел. 400 від., щоби фін. секр. діставав місячну платню в сумі 200 дол., а дел. 42 від. ставить внесок, попертий дел. від. 96, 150 і 24, щоби фін. секретар діставав місячну платню в сумі 250 дол., мотивуючи той внесок тим, що фін. секретар сповнятиме два уряди, то є секретаря і касієра, а тому повинен мати більшу платню. Внесок за платню в сумі 250 дол. місячно перейшов більшістю голосів.

В справі платні завідателя „Свободи" перейшов внесок дел. 400 від., попертий дел. від. 192, 200 і 96, щоби залишити йому тусаму платню, яку він побирав дотепер, а саме 250 дол. місячно.

На внесок дел. 96 від., попертий дел. 120 і 326 від., ухвалено, щоби знести обом секретарям той додаток грошевий, який вони дотепер діставали від кождої тисячки ново-приєднаних членів до У. Н. Союза.

Опісля голова конвенції уділив голосу комісії просьб і скарг, над звітом котрої вивязалася дискусія, в якій забирали слово делеґати 147, 21, 339, 178 і 370 відділу. Дел. 339 від. хоче знати, чому просьба в справі підмоги одного з членів того відділу зістала відкинена, на що голова комісії відповідає, що комісія розглядала кожду справу безсторонно і справедливо, і коли якоїсь просьби не узгляднено, то на це мусіли бути відповідні причини. На запит дел. 21 від., на яку вищу школу в Америці комісія призначила 500 дол., голова комісії відповідає, що така вища школа вже істнує в Стемфорд, Конн., і на думку комісії вона заслугує на попертя зі сторони У. Н. Союза. Дел. 147 від. заявляється проти ухвали 500 дол. на ту ціль, а дел. 178 від. зазначує, що ухвала комісії в справі помочі тій школі є зовсім узасаднена і справедлива, а тому він ставить внесок, попертий дел. від. 238, 282, 12, 1, 217, 352 і 96, щоби конвенція підтвердила ухвали комісії просьб і скарг у всіх справах, так, як вони були предложені, і щоб дала комісії повне вотум довіря за її працю. Цей внесок перейшов великою більшістю голосів.

За той час виборча комісія приготовила бальоти на друге й остаточне голосування, і, зголосившися до слова, проголосила імена номінованих кандидатів на урядників У. Н. Союза, як слідує:

На головного предсідника: Микола Мурашко і Михайло Дармограй.

На заступника головного предсідника: інж. Володимир Малевич, Василь Гришко і Іван Пеленський.

На заступницю головного предсідника: Юлія Баволяк, Марія Ольшаницька-Розоміло й Ольга Кульчицька.

На головного рекордового секретаря: Дмитро Галичин і Іван Каштанюк.

На головного фінансового секретаря: Роман Слободян.

На завідателя „Свободи": Петро Маційовський.

На членів головної контрольної комісії: Дмитро Капітула, Антін Пашук, адв. Омар Е. Малицький, Дмитро Братусь, Онуфрій Шараварко, о. д-р Володимир Клодницький, о. Григорій Пипюк, Олекса Цепко і Володимир Цісик.

На головних радних: Стефан Слободян, Григорій Євусяк, Микола Бусько, Тарас Шпікула, Іван Лисак, Стефан Матчак, Іван Чолій, Стефан Заблоцький, Ілія Гузар, Василь Репужинський, Павло Стадник, Іван Баверчак, Петро Герман, Йосиф Шуран, Василь Мандзій, Алексій Шаршонь, Микола Максимчук, Михайло Кульчицький, д-р Михайло Клим, Михайло Камінський, Теодор Михальчук, о. Стефан Мусійчук, Ілія Чопик і Стефан Гвіздь.

На головні радні: Анна Боївка, Юлія Юревич, Олена Придун, Калина Грабарович, Іванна Карач і Анна Кульчицька.

Усі номіновані кандидати приняли кандидатури на дотичний уряд, крім дел. 63 від., Івана Бека, який при першім голосуванню кандидував на гол. рек. секретаря, а потім зрікся своєї кандидатури публичною заявою в конвенційній галі в користь Івана Каштанюка. По роздачі бальотів делеґатам і по відголосуванню виборча комісія зібрала відголосовані бальоти та відійшла до окремої виборчої кімнати, щоби там продовжувати свою роботу.

Опісля секретар конвенції прочитав отсі привітні телеґрами й листи від ріжних Союзових відділів, орґанізацій та поодиноких осіб: відділи 170, 295, 179, 66, 7, 300, 155, 345, 103, 234 і 247; Український Молодечий Драматичний Клюб з Гемтремк, Міш.; 24-тий відділ О.Д.В.У. з Дітройт; Українські Незалежні Козаки з Шікаґо, Ілл.; Українська Молодеча Орґанізація з Ню Кенсінґтон, Пенн.; Український Народний Дім з Елізабет, Н. Дж.; Союз Наддніпрянців з Дітройт, Міш.; Центральний Комітет Укр. Нац. Орґ. м. Ню Йорку; Шульц і сини з Йонґставн, Огайо; Іл. Конікевич з Трой, Н. Й. Крім того прочитано листи: від уряду 361 відділу У. Н. Союза в справі скликання Всеукраїнського Конґресу в Шікаґо з нагоди Світової Вистави; від В. Авраменка в справі уділення матеріяльної помочі Школі Укр. Нац. Танку; від М. Радика, адвоката з Ню Йорку, в справі надання йому конвенцією відповідного „ендорсменту", адресованого на руки Президента у Вашинґтоні, котрий то „ендорсмент" міг би йому уможливити заступати Українців при розділюванню урядових позицій; від Укр. Тимчасового Екзекутивного Комітету з Ню Йорку в справі помочі та піддержки українського пресовогоп бюра в Америці; від проф. А. Микитяка з Ню Йорку в тій самій справі; від Д. Чутра з Філаделфії, Пенн., в справі розписання конкурсу та наділення Союзом відповідних нагород за написання найкращої опери, найкращої симфонії і найкращого балету.

(Дальше буде)

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

GIRL OF 17 WINS BEAUTY CROWN.

Represents Ukrainians at Chicago Fair Contest.

"Oh, I never expected it!..."

Seventeen-year-old Mary Kalnitsky, whose long blonde hair is still uncut and who has small use for rouge or powder, went to a dance, curtsied once or twice, and today boasted the title of Cleveland's prettiest Ukrainian girl.

She was chosen from a group of 12 girls last night at a concert and beauty contest staged at the Ukrainian National home, 2252 W. 14th St., under the auspices of the United Ukrainian organizations. As their guest she will visit the world's fair in Chicago, Aug. 15, and will be Cleveland's entrant in the international Ukrainian beauty contest there in hope of being crowned Queen of Ukrainia. She lives at 1601 Allman st.

Omer E. Malisky, president of the Ukrainian United organizations, officiated at last night's program, which included Ukrainian airs by the Buckeye Ukrainian orchestra and the Sitch band under Charles Lesko and John Spodar.

The Cleveland News,
Aug. 4th, 1933.

—o—

"QUEEN" IS SOUGTH.

Cleveland Ukrainians to Name Girl For Chicago Fair Contest.

A Cleveland candidate for the title of "Queen of Ukrainia", to be chosen at the Ukrainian day festival Aug. 18, at the Chicago world's fair, will be selected Thursday at a special beauty contest program at the Ukrainian National home, 2252 W. 14th st.

The girl to be chosen by a committee of three judges will have her transportation and incidental expenses to and from Chicago paid by the United Ukrainian organizations sponsoring the contest.

Two Ukrainian orchestras will present folk music at Thursday's program. Omer E. Malisky, president, will speak.

The Cleveland News
Aug. 1st, 1933

— Не сумуйте, хлопці! Як що ви ще не є дураками, то знайдете собі дівчат, які вас такими зроблять.

—o—

У часах спортової культури.

Батько (до синка): Тепер знаєш, чому я тебе вибив?

Син: Знаю, тату, тому, що ти є тяжкої ваги, а я легкої.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЙОНГСТАВН, О.

Вибір української красавиці.

30. липня ц. р. відбувся тут Український День, на якім був вибір найпопулярнішої дівчини. Нею вибрано Стефанію Хоркаву, котра дістала 1,375 голосів. Друга, пані Юлія Бацик, дістала 1,800 голосів.

Місцева газета подала отсю фотографію з написом:

UKRAINIAN QUEEN

Miss Stella Harkan, (above), 626 E. Devey, was winner of a popularity contest and crowned queen of the Ukrainian Day celebration at Idora park.

—o—

БАЛТІМОР, МД.

На виставу в Шікаго.

На викуп українського павільону в Шікаго зложили:

Й. Приймак і П. Боднар по $2; Г. Шулька, С. Кузик, Т. Никула, Н. Малко, М. Дмитрів, Т. Тарас по $1; І. Ракочий 75 ц.; І. Ґевера, М. Криж, А. Пельц, В. Білобран, Г. Іванович, Н. Муцин, О. Іванович, П. Мармаш по 50 ц.; Т. Кащак, В. Пісь, В. Мороз по 25 ц. Разом $15.50. Збіркою занялись Г. Іванович і А. Пельц.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГАРТФОРД, КОНН.

На визвольну боротьбу.

Першого липня відбулося двацятьпятьлітнє, срібне весілля громадянина і члена ОДВУ Антона та Юлії Локоть. Забава була в салі Українського Ситизенського Клюбу. Влаштуванням забави занялися пані Данилів і Курдина.

На їх прохання о. д-р Ґулин виголосив довшу промову, якою зворушив гостей до сліз. Потім о. Ґулин закликав до збірки на визволення Рідного Краю всіх займанщин. По промові о. д-ра Ґулина Марія Данилів і Марія Курдина перевели збірку. Зібрали $12, які віддали касієрови ОДВУ, Іванови Саґанови. Гроші припоручено вислати через Обєднання на боевий фонд. Дай Боже щоби шановна родина Локоть дожила другого 25-літнього весілля. Кличу, щоб інші йшли за їх приміром і не забули за Рідний Край.

Жертву зложили слідуючі: А. Локоть, Ю. Локоть, о. д-р Ґулин, В. Ф. Данилів, М. Курдина, І. Саґан, П. Драпяк, родина Ганкевич по $1. Дрібними датками $3. Разом $12.

Гроші вислано через Обєднання на призначену ціль.

Петро Драпяк.

The Sport Whirl.

STEVE HALAIKO WINS OVER WESLEY RAMEY.

Scores Over Bitter Rival in Ten-Round Rumpus.

By Associated Press.

WEST SPRINGFIELD, Mass., Aug. 7. — Steve Halaiko, artistic lightweight from Buffalo, scored over his arch rival, Wesley Ramey, of Grand Rapids, Mich., as the pair wrote the sixth chapter to their vendetta in the American Legion's ring here tonight. Halaiko won a split decision in a fast 10-rounder waged before a crowd of about 3,200. Steve now has taken a pair of decisions in the series, while Ramey has three wins. There has been one draw.

Two of three official votes went to Halaiko, who weighed 137 1-2, while Ramey got the other.

Hudson Dispatch,
Aug. 8, 1933.

У крамниці.

— Прошу мені дати фунт кави другої сорти.

— На жаль, не маємо другої сорти. Держимо лише сорти: пріма, екстра, ліпшу й найліпшу.

Антін Чехов.

ЗІГНАВ ГНІВ.

Поліційний комісар Симон Ілліч Прачкин ходив по кімнаті з кута в кут і старався приглушити в собі неприємне почування. Вчора був пішов у службовій справі до військового окружного начальника, став завзято грати в карти та програв вісім рублів. Невеличка, незначна сума, та чорт захланности й користолюбности сидів у комісаровому вусі тай докоряв йому за його легкодушність.

— Вісім рублів — що це! — старався Прачкин здавити в собі цю лють. — Люди ще більше програють і нічого. Зрештою гроші річ набута... Як піду раз до фабрики, дістану всі вісім рублів назад, може ще й більше.

„Зимовий день... Селянин радіє" — вчився одноманітно вголос комісарів син Івась. — „Зимовий день... Селянин радіє, вже пора на сани".

— Може там їх назад дістану... Хто то „радіє?

— „Селянин радіє, вже пора на сани... вже пора..."

— „Селянин радіє... роздумував далі Прачкин. — Я приказав би йому дати десять обливаних, то напевно не радів би. Радше хай як ялося платить податки, замісць радіти. Вісім рублів — та що це! Цеж не вісім тисяч! Я їх легко знову виграю...

— „Весело везе його коник, біжить скоро наче вода..."

— Щоби лише не став чвалати! Падло є падло! Дурний мужик пяний радістю, що гонить перед собою коня, а коли що приключиться, тоді ти думай за нього... Лише доскулюй мені, а запишу тобі такого, рицінуса, що пять літ попамятаєш його! Та навіщо я грав меншою картою? Треба було давати трефовий ас...

— „Мужиків син є на замерзлій дорозі... на замерзлій дорозі... в санках везе песика... песика..."

— Певно наївся тай до голови приходять йому дурниці... А старий не вважає за відповідне перетріпати його. Чому возиться з псом! Хай радше рубає дрова або читає Святе Письмо... Тут мають люди стільки псів, що годі перейти спокійно!

— „Підспівуючи, санкується він, а мати погрожує йому крізь вікно..."

— Погрожує... Залінива вийти на двір і навчити його... Повинна би замахнутися різкою тай вибити, вибити, вибити його! То було би ліпше, ніж погрожувати йому пальцем... Інакше, вважай добре, буде з нього пяниця... Хто то написав? — спитав голосно Прачкин.

— Пушкин, тату.

— Пушкин? Гм!... Радше якийсь дурень. Пишуть, пишуть, а самі не розуміють, що пишуть... Лише щоби писати.

— Тату, селянин привіз муку! — озвався Івась.

— Відбери!

Одначе мука не розвеселила Прачкина. Чим більше потішував себе, тим більше відчував втрату. Такий жаль було йому тих вісім рублів, такий жаль, начеб утратив вісім тисяч. Коли Івась скінчив задачу та замовчав, Прачкин приступив до вікна та жалісно глядів на сніжні кучугури... Коли так дивився на сніг, рана на серці знову розранилася. Пбигадував собі, як учора їхав до військового начальника. Жовч скипіла йому й затроювала душу... Потреба, яку відчував, щоби зігнати лють на кімнебудь, досягла такої степені, що вже годі було її втишити. Вже не міг погамуватися...

— Івасю! — скрикнув. — Ходи сюди, хай вибю тибе за це, що ти вчора збив шибу!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СТРАШНИЙ ТАРЗАН.

17.

„Хто то є Котан?" — запитав Тарзан Тадена. „Котан є король нашого племени й володар нашого селища", відповів Таден. „Я був при нім воїном і жив у його палаті. Там я стрів його дочку Олоа й ми обоє полюбились, бо вона була красуня, як зоря. Котанови це не подобалось, бо я був звичайним вояком. Він післав мене на війну, думаючи, що там я загину. Навпаки, я вернувся переможцем, а Олоа полюбила мене ще більше.

„Це розлютило її батька проти мене. Мій батько був також знаний і поважаний усіми й звався Лев, або Ядон. Та король не любив мого батька й рішив обдарувати гонором ворожу нам родину й видати доньку за Булота. У нас у дуже великій повазі знаходяться жерці. Навіть сам король клониться перед жерцями. Не міг король Котан зробити більшого гонору комунебудь, як зробити його жерцем. Отже Котан хотів мене зробити жерцем, щоби мене заспокоїти.

„Але я не годився на це, бо любив дуже Олоа. Жрець має навіки відмовитися від женячки, чого я не хотів зробити. Олоа сама повідомила мене про ці наміри її батька. Відмовлення від приняття звання жерця в нас числиться страшною зневагою не лише короля, але й храму та великого духа. Це значило смерть для мене. Але коли я не появлюся перед королем особисто, то не буду мати нагоди чути його призначення й не буду відмовлятися від нього.

„Олоа і я рішили, що я не зявлюся перед королем, коли мене покличуть. Ліпше втекти геть і заховати надію в серці, ніж стати жерцем і стратити навіки надію женитися з Олоа. Під тіню великого дерева в саді королівської палати я, мабуть востаннє, обняв її та розпрощався з нею навіки. Потім, не зважаючи на заклик післанця, щоб я ішов до короля, я втік з палати. Моє високе становище при королі й позиція при війську помогли мені легко вибратися геть".